

Ocena wątku: Wątek zamknięty

Codex Iuris Canonici - T. I Options

Paolo Carlo de Medici y Zep
Jego Eminencja
Kardynał Biskup Ostii

Liczba postów: 1704
Liczba wątków: 239
Dołączył: 15.12.2015
LIR: 0 L

06.08.2017, 18:22:44 #1

Cytat:

Codex Iuris Canonici Auctoritate Pii PP. V promulgatus

TYTUŁ I
W OGÓLNOŚCI

Rozdział I
NORMY OGÓLNE

Kan. 1 - § 1. Kanony tego Kodeksu dotyczą Państwa Kościelnego i Kościoła Rotryjskiego.

§ 2. Przepisy niniejszego Kodeksu do osób świeckich stosuje się odpowiednio, chyba że co innego wynika z właściwości sprawowanej przez nich funkcji lub godności, albo gdy przepisy szczególne stanowią inaczej.

Kan. 2 - Kanony Kodeksu nie odwołują ani też nie zmieniają umów zawartych przez Stolicę Apostolską z krajami lub innymi społecznościami politycznymi. Zachowują one przeto swoją dotychczasową moc, chociażby nawet były przeciwne przepisom tego Kodeksu.

Kan. 3 - Prawa nabyte oraz przywileje udzielone dotychczas przez Stolicę Apostolską osobom fizycznym lub prawnym, a będące w użyciu i nie odwołane, pozostają nienaruszone, chyba że kanony tego Kodeksu wyraźnie je odwołują.

Kan. 4 - § 1. Istniejące dotychczas zwyczaje przeciwne przepisom niniejszych kanonów - tak powszechne, jak i partykularne - zostają całkowicie zniesione, jeśli zostały odrzucone przez kanony obecnego Kodeksu. Również pozostałe należy uważać za zniesione, chyba że Kodeks wyraźnie co innego zastrzega, albo są one stuletnie lub niepamiętne mogą być tolerowane, jeśli zdaniem ordynariusza nie da się ich usunąć ze względu na okoliczności miejsca i osób.

§ 2. Zachowuje się istniejące dotychczas zwyczaje obok prawa, tak powszechne, jak i partykularne.

Rozdział II
DYSPENSY

Kan. 5 - Dyspensa, czyli rozluźnienie prawa kościelnego w poszczególnym wypadku, może zostać udzielona przez tych, którzy posiadają władzę wykonawczą w granicach ich kompetencji, a także przez tych, którym wyraźnie lub pośrednio przysługuje władza dyspensowania, bądź mocą samego prawa, bądź mocą zgodnej z prawem derogacji.

Kan. 6 - Biskup diecezjalny może dyspensować wiernych ilekroć uzna to za pożyteczne dla ich duchowego dobra.

Kan. 7 - § 1. Od ustawodawstwa kościelnego nie należy dyspensować bez słusznej i racjonalnej przyczyny, z uwzględnieniem okoliczności przypadku i ważności dokumentu, od którego się dyspensuje. W przeciwnym razie dyspensa jest niegodziwa a także nieważna, chyba że została udzielona przez prawodawcę lub duchownego przełożonego.

§ 2. W wątpliwości co do wystarczalności przyczyny, dyspensa jest udzielona ważnie i godziwie.

Kan. 8 - § 1. Kto posiada władzę dyspensowania, ma prawo wykonywać ją będąc także poza terytorium w stosunku do podwładnych chociażby nieobecnych na terytorium, a także jeśli czegoś innego wyraźnie nie postanowiono, w stosunku do podróżnych, przebywających aktualnie na terytorium.

§ 2. Patriarcha ma wyłączne prawo dyspensowania duchownych posiadających nominację biskupią. Prawo to przysługuje również kardynałom, ilekroć posiadają szczegółowe upoważnienie Patriarchy.

Rozdział III

URZĘDY KOŚCIELNE

Kan. 9 - Powierzenie urzędu kościelnego dokonuje się: poprzez swobodne nadanie przez kompetentną władzę kościelną lub poprzez zwykły wybór przyjęty przez elekta, jeżeli wybór nie wymaga zatwierdzenia.

Kan. 10 - § 1. Ażeby urząd kościelny można komuś powierzyć, powinien on pozostawać we wspólnocie Kościoła i być zdatnym.

§ 2. Powierzenie urzędu dokonane symoniacko jest nieważne z mocy samego prawa.

Kan. 11 - Temu, kto nie otrzymał jeszcze nominacji kapłańskiej, nie można ważnie nadać urzędu związanego z pełnym duszpasterstwem.

Kan. 12 - § 1. Powierzenia urzędu duszpasterskiego nie należy odkładać bez ważnej przyczyny.

§ 2. Obietnica jakiegoś urzędu - przez kogokolwiek zostałaby dana - nie powoduje żadnego skutku prawnego.

Kan. 13 - Każde powierzenie urzędu powinno być dokonane na piśmie.

Kan. 14 - Jeśli prawo czegoś innego wprost nie postanawia, do biskupa diecezjalnego należy swobodne powierzanie urzędów kościelnych we własnym Kościele partykularnym.

Kan. 15 - § 1. Urząd kościelny traci się po upływie wyznaczonego czasu, na skutek rezygnacji, przeniesienia, usunięcia a także pozbawienia.

§ 2. Nie traci się urzędu kościelnego po ustaniu w jakikolwiek sposób władzy, która go nadała, chyba że prawo zastrzega coś innego.

§ 3. Utrata urzędu, która stała się faktem, ma zostać podana do wiadomości wszystkim, którym przysługuje jakieś prawo do powierzania urzędu.

Kan. 16 - Utrata urzędu po upływie określonego czasu lub po osiągnięciu wieku następuje dopiero od momentu pisemnego zawiadomienia przez kompetentną władzę.

Kan. 17 - Każdy, kto jest poczytalny, może zrzec się urzędu kościelnego.

Kan. 18 - Mocą samego prawa nieważna jest rezygnacja pod wpływem ciężkiej i niesprawiedliwej bojaźni, podstęp, błędu istotnego lub symonii.

Kan. 19 - Rezygnacja - czy wymaga przyjęcia, czy nie - aby była ważna, powinna być złożona temu, kto powierza urząd, o który chodzi.

Kan. 20 - § 1. Tylko ten może dokonać przeniesienia, komu przysługuje prawo powierzenia, zarówno urzędu, który się zwalnia, jak i urzędu, który się powierza.

§ 2. Jeżeli przeniesienie jest dokonywane wbrew woli zajmującego urząd, wymagana jest poważna przyczyna z zachowaniem zawsze prawa do przedstawienia przeciwnych racji, przy czym należy przestrzegać sposobu postępowania przepisanego prawem.

§ 3. Aby przeniesienie osiągnęło skutek, musi być przekazane na piśmie.

Kan. 21 - § 1. Z urzędu - zgodnie z przepisami prawa - który został komuś nadany według roztropnego rozeznania kompetentnej władzy, można go usunąć z powodu słusznej przyczyny, ocenianej przez tę władzę.

§ 2. Akt usunięcia, by osiągnął skutek, ma być przekazany na piśmie.

Kan. 22 - Mocą samego prawa zostaje usunięty z urzędu kościelnego:

- 1° kto utracił stan duchowny;
- 2° kto publicznie odstąpił od wiary lub wspólnoty z Kościołem;
- 3° duchowny, który usiłował zawrzeć małżeństwo, choćby tylko cywilne.

Kan. 23 - Pozbawienie urzędu, stanowiące mianowicie karę za przestępstwo, może być dokonane tylko zgodnie z przepisami prawa.

TYTUŁ II
LUD BOŻY

Rozdział I

OBOWIĄZKI I PRAWA WSZYSTKICH WIERNYCH

Kan. 24 - Wszyscy wierni są równi co do godności i działania.

Kan. 25 - Wierni zobowiązani są - każdy przez swoje własne działanie zachować zawsze wspólnotę z Kościołem.

Kan. 26 - Wszyscy wierni, zgodnie z własną pozycją, winni starać się prowadzić życie święte i przyczyniać się do wzrostu Kościoła.

Kan. 27 - Wierni mają prawo otrzymywać pomoce od swoich pasterzy z duchowych dóbr Kościoła.

Kan. 28 - Wierni mają prawo swobodnego zakładania stowarzyszeń i kierowania nimi dla celów propagowania kulturowych aspektów Kościoła, a także odbywania zebrań dla wspólnego osiągnięcia tych celów.

Kan. 29 - Wszyscy wierni, którzy uczestniczą w misji Kościoła, mają prawo, by przez własne inicjatywy, każdy zgodnie ze swoim stanem i pozycją, popierali lub podtrzymywali jego działalność. Żadna jednak inicjatywa nie może sobie przypisywać miana kościelnej, jeśli nie otrzyma zgody kompetentnej władzy Kościoła.

Kan. 30 - Wszyscy wierni mają prawo być wolni od jakiegokolwiek przymusu w wyborze stanu życia.

Kan. 31 - § 1. Wiernym przysługuje legalne dochodzenie i obrona przysługujących im w Kościele uprawnień na właściwym forum kościelnym według przepisów prawa.

§ 2. Wierni, jeżeli zostali wezwani przed sąd przez kompetentną władzę, mają prawo, by byli sądzeni z zachowaniem przepisów prawa, stosowanych ze słuszością.

Kan. 32 - § 1. Odpowiednio przygotowani świeccy są zdolni, by otrzymać od pasterzy te urzędy kościelne i posługi, które wolno im piastować zgodnie z przepisami prawa.

§ 2. Świeccy odznaczający się odpowiednią wiedzą, roztropnością i uczciwością, są zdolni do tego, by jako biegli lub doradcy świadczyli pomoc pasterzom Kościoła, także w radach działających zgodnie z przepisem prawa.

Rozdział II
DUCHOWNI

Kan. 33 - Kościół ma obowiązek, a zarazem własne i wyłączne prawo kształcenia tych, którzy są przeznaczeni do posługi kościelnej.

Kan. 34 - Każdy duchowny powinien być inkardynowany do jakiegoś Kościoła partykularnego lub do prałatury personalnej, albo do jakiegoś instytutu życia konsekrowanego, czy też do jakiegoś stowarzyszenia, które posiada tę zdolność, tak że nie może być duchownym nikomu nie podlegającym czyli tułaczym.

Kan. 35 - Duchowni mają szczególny obowiązek okazywania szacunku i posłuszeństwa Patriarsze oraz każdy własnemu ordynariuszowi, jak również wszystkim starszym w hierarchii.

Kan. 36 - § 1. Tylko duchowni mogą otrzymać urzędy, do wykonywania których wymaga się władzy nominacji albo kościelnej władzy rządzenia.

§ 2. Duchowni mają obowiązek - chyba że usprawiedliwia ich prawnie uznana przeszkoda - przyjąć i wiernie wypełnić zadanie powierzone im przez własnego ordynariusza.

Kan. 37 - § 1. Duchowni obowiązani są zachować wieczystą wstrzemięźliwość i dlatego zobowiązani są do celibatu.

§ 2. Patriarcha może wydać szczegółowe normy w sprawie adopcji przez osoby duchowne.

Kan. 38 - § 1. Duchowni mają prawo zrzeszania się z innymi dla osiągnięcia celów zgodnych ze stanem duchownym.

§ 2. Duchowni powinni w sposób szczególny doceniać te stowarzyszenia, które mając statuty zatwierdzone przez kompetentną władzę - przez odpowiedni i właściwie zatwierdzony sposób życia oraz braterską pomoc pobudzają własną świętość w wykonywaniu posługi, jak również sprzyjają pogłębianiu więzi między sobą i z własnym biskupem.

§ 3. Duchowni powinni się powstrzymać od zakładania lub przynależności do stowarzyszeń, których cel albo działalność nie dadzą się pogodzić z obowiązkami właściwymi stanowi duchownemu lub mogłyby przeszkadzać w sumiennym wypełnianiu zadania zleconego im przez kompetentną władzę kościelną.

Kan. 39 - Wypełniając kościelną posługę, duchowni zasługują na wynagrodzenie odpowiednie ich pozycji, z uwzględnieniem zarówno natury ich zadania, jak również okoliczności miejsca i czasu, dzięki któremu mogliby zaspokoić potrzeby własnego życia a także wynagrodzić tych, których pomocy potrzebują.

Kan. 40 - § 1. Duchowni powinni powstrzymać się od tego wszystkiego, co wprost nie przystoi ich stanowi.

§ 2. Duchowni niech unikają tego, co chociaż nie jest nieprzyzwoite, jednak obce stanowi duchownemu.

Kan. 41 – Duchowny traci swój stan:
1° przez wyrok sądów;
2° przez karę wydalenia nałożoną zgodnie z przepisami prawa;
3° przez decyzję Patriarchy;
4° przez rezygnację lub samowykluczenie spowodowane złamaniem niniejszego prawa potwierdzone decyzją Patriarchy.

Kan. 42 - Duchowny, który utracił stan duchowny zgodnie z przepisami prawa, traci z nim uprawnienia właściwe stanowi duchownemu, jak również nie podlega żadnym obowiązkom stanu duchownego, tym samym zostaje pozbawiony wszystkich urzędów, zadań i wszelkiej władzy delegowanej.

Kan. 43 - Duchowny, który utracił stan duchowny, nie może ponownie być włączony do duchowieństwa, chyba że przez decyzję Patriarchy.

TYTUŁ III
HIERARCHICZNY USTRÓJ KOŚCIOŁA

Rozdział I
BISKUP ROTRII

Kan. 44 - Biskup Rotrii jest Głową Kolegium Biskupów i Pasterzem całego Kościoła Rotryjskiego. Dlatego, z racji swego urzędu, posiada on najwyższą, pełną, bezpośrednią i powszechną władzę zwyczajną w Kościele, którą może wykonywać zawsze w sposób nieskrępowany.

Kan. 45 - § 1. Pełną i najwyższą władzę w Kościele otrzymuje Biskup Rotrii przez zgodny z prawem i zaakceptowany przez niego wybór wraz z nominacją biskupią. Stąd tę samą władzę otrzymuje od momentu przyjęcia wyboru na Patriarchę ten elekt, który posiada nominację biskupią. Gdyby elekt nie miał nominacji biskupiej, powinien być zaraz wyniesiony do tej godności.
§ 2. Gdyby się zdarzyło, że Biskup Rotrii zrzekłby się swego urzędu, to do ważności wymaga się, by zrzeczenie zostało dokonane w sposób wolny i było odpowiednio ujawnione; nie wymaga zaś niczyjego przyjęcia.

Kan. 46 - § 1. Na mocy swego urzędu, Biskup Rotrii nie tylko posiada władzę nad całym Kościołem, lecz również otrzymuje nad wszystkimi Kościołami partykularnymi oraz ich zespołami naczelną władzę, przez którą zostaje jednocześnie potwierdzona i umocniona władza własna, zwyczajna i bezpośrednia, jaką posiadają biskupi w Kościołach partykularnych powierzonych ich pieczy.
§ 2. Od wyroku lub dekretu Biskupa Rotrii nie ma apelacji.

Kan. 47 - W wykonywaniu zadania, Biskupowi Rotrii służą pomocą biskupi, którzy mogą to czynić w różny sposób, w tym także poprzez Synod Biskupów. Ponadto świadczą mu pomoc kardynałowie, a także inne osoby oraz różne instytucje stosownie do aktualnych potrzeb. Wszystkie te osoby i instytucje, w imieniu i jego władzą wykonują powierzone sobie zadanie dla dobra wszystkich Kościołów partykularnych, zgodnie z normami określonymi w prawie.

Kan. 48 - Podczas wakansu Stolicy Apostolskiej lub przeszkody w jej działaniu, nie należy niczego zmieniać w zarządzie Kościoła powszechnego; powinny zaś być zachowane ustawy specjalne wydane na te okoliczności.

Rozdział II
SYNOD BISKUPÓW

Kan. 49 - Synod Biskupów jest zebraniem wszystkich biskupów, którzy zbierają się w określonych terminach, ażeby pobudzać ścisłą łączność między sobą i Patriarchą, jak również temuż Biskupowi Rotrii świadczyć pomoc swoją radą w celu zachowania i wzrostu wiary oraz obyczajów, a także zachowania i umocnienia dyscypliny kościelnej, i rozważenia problemów związanych z działalnością Kościoła w świecie.

Kan. 50 - Synod Biskupów podlega bezpośrednio władzy Biskupa Rotrii, który ma prawo:
1° zwoływania Synodu, ilekroć uzna to za wskazane, i oznaczania miejsca, gdzie ma się odbyć zebranie;
2° ustalania zagadnień - jakie mają być rozpatrywane w odpowiednim czasie przed zebraniem się Synodu;
3° ustalania porządku obrad;
4° przewodniczenia Synodowi, osobiście lub przez przedstawicieli;
5° zatwierdzania lub odrzucania decyzji Synodu;
6° zamknięcia Synodu, przeniesienia, zawieszenia i rozwiązania.

Kan. 51 - § 1. Z chwilą zamknięcia zebrania Synodu Biskupów wygasa tym samym zadanie powierzone na danym zebraniu biskupom czy innym członkom.
§ 2. W przypadku wakansu Stolicy Apostolskiej po zwołaniu Synodu albo w czasie jego trwania, na mocy samego prawa następuje zawieszenie zebrania Synodu, jak również powierzonych jego członkom zadań, dopóki nowy Patriarcha nie zadecyduje o rozwiązaniu lub kontynuowaniu zebrania.

Rozdział III
KARDYNAŁOWIE KOŚCIOŁA ROTRYJSKIEGO

Kan. 52 - Kardynałowie Kościoła Rotryjskiego tworzą szczególne Kolegium, któremu przysługuje prawo wyboru Biskupa Rotrii, zgodnie z postanowieniami specjalnego prawa. Ponadto kardynałowie są do dyspozycji Patriarchy, czy to działając kolegialnie, gdy są zwoływani razem dla rozważenia ważniejszych spraw, czy też pojedynczo, mianowicie przez wykonywanie różnych urzędów, świadcząc pomoc Biskupowi Rotrii, zwłaszcza w codziennej trosce o Kościół powszechny.

Kan. 53 - § 1. Kolegium Kardynałów przewodniczy Dziekan, którego w razie przeszkody zastępuje Prodziekan. Dziekan lub Prodziekan nie posiadają żadnej władzy rządzenia w odniesieniu do pozostałych kardynałów, lecz są jako pierwsi wśród równych.

§ 2. Z chwilą wakansu urzędu Dziekana, kardynałowie powinni wybrać ze swego grona Dziekana Kolegium. Jego nazwisko przedstawiają Patriarsze, któremu przysługuje przywilej zatwierdzenia wybranego.

§ 3. W sposób przewidziany w § 2 dokonuje się, pod przewodnictwem Dziekana, wyboru Prodziekana. Również do Patriarchy należy zatwierdzenie wyboru Prodziekana.

Kan. 54 - Kardynałowie działaniem kolegialnym służą najwyższemu Pasterzowi Kościoła pomocą, głównie na konsystorzach, na które zbierają się z polecenia Biskupa Rotrii i pod jego przewodnictwem.

Kan. 55 - § 1. Kardynałowi Dziekanowi przysługuje prawo udzielania wybranemu na Biskupa Rotrii, gdyby elekt tego potrzebował, sakry biskupiej. Jeśli Dziekan nie może tego uczynić, prawo to przechodzi na Prodziekana, a w wypadku gdy i on ma przeszkodę, na najstarszego kardynała biskupa.

§ 2. Pierwszy z kardynałów ogłasza ludowi imię nowo wybranego Patriarchy.

Kan. 56 - Kardynałowie mają obowiązek gorliwie współpracować z Biskupem Rotrii.

Kan. 57 - Kardynałowi, któremu Biskup Rotrii zleca reprezentowanie go na jakimś uroczystym obchodzie lub zgromadzeniu osób, w charakterze legata "a latere", a więc występującego jako jego alter ego, jak również kardynałowi, który jako jego specjalny wysłannik ma wypełnić określoną posługę pasterską, przysługuje tylko to, co mu zostało zleczone przez Biskupa Rotrii.

Kan. 58 - Podczas wakansu Stolicy Apostolskiej Kolegium Kardynałów przysługuje jedynie ta władza, którą przyznaje mu specjalne prawo.

Rozdział IV

LEGACI BISKUPA ROTRII

Kan. 59 - § 1. Biskupowi Rotrii przysługuje naturalne i niezależne prawo mianowania i wysyłania swoich legatów, czy to do Kościołów partykularnych w różnych krajach lub regionach, czy też równocześnie do państw i rządów, jak również przenoszenia ich i odwoływania, z zachowaniem przepisów prawa międzynarodowego, gdy idzie o wysyłanie i odwoływanie legatów ustanowionych w państwach.

§ 2. Do legata ustanowionego na mocy niniejszych przepisów nie stosuje się innych regulacji, określających pozycję w korpusie dyplomatycznym, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Kan. 60 - § 1. Legatom Biskupa Rotrii zleca się funkcję reprezentowania go na sposób stały w Kościołach partykularnych lub także wobec państw i władz publicznych, do których są posyłani.

§ 2. Stolicę Apostolską reprezentują również ci, którzy w charakterze patriarszej misji są wyznaczani jako delegaci lub obserwatorzy do organizacji międzynarodowych albo na konferencje czy zjazdy.

Kan. 61 - Głównym zadaniem legata patriarszego jest zacieśnianie i umacnianie coraz bardziej więzów łączących Stolicę Apostolską z Kościołami partykularnymi. Tak więc w odniesieniu do powierzonego mu okręgu, do patriarszego legata należy:

- 1° przesyłanie do Stolicy Apostolskiej wiadomości na temat warunków, w których znajdują się Kościoły partykularne, i o tym wszystkim, co dotyczy życia samego Kościoła;
- 2° wspieranie biskupów czynem i radą, nie naruszając jednak wykonywania przyznanej im prawem władzy;
- 3° usilne popieranie tego, co służy utrwaleniu pokoju, rozwojowi postępu i zgodnej współpracy między narodami;
- 4° podejmowanie wraz z biskupami odpowiednich kontaktów z innymi Kościołami lub wspólnotami kościelnymi;
- 5° wykonywanie ponadto pełnomocnictw oraz wypełnianie innych poleceń, przekazanych mu przez Stolicę Apostolską.

Kan. 62 - Do patriarszego legata, który zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego wypełnia równocześnie misję w państwie, należy także szczególne zadanie:

- 1° podtrzymywać i ożywiać więzy między Stolicą Apostolską i Rządem;
- 2° prowadzić rokowania w zakresie spraw dotyczących stosunków Kościoła i Państwa oraz w sposób szczególny pertraktować o zawarcie konkordatu czy innych tego rodzaju układów, jak również wprowadzenie ich w życie.

Kan. 63 - Ze względu na szczególny charakter posługi legata siedziba poselstwa jest wyjęta spod władzy rządzenia miejscowego ordynariusza.

Kan. 64 - Zadanie legata nie wygasa z chwilą wakansu Stolicy Apostolskiej, chyba że co innego zastrzeżono w patriarszym piśmie. Wygasa natomiast po wypełnieniu zlecenia, przez odwołanie podane do wiadomości zainteresowanego oraz zrzeczenie przyjęte przez Biskupa Rotrii.

Rozdział V
KONGREGACJA ŚWIĘTEJ I POWSZECHNEJ INKWIZYCJI

- Kan. 65 – § 1. Kongregacja Świętej i Powszechnej Inkwizycji, zwana dalej Kongregacją, jest niezależnym i najwyższym organem władzy sądowniczej dla państwa i Kościoła, powołanym do dbania o jedność, spójność i trwałość Kościoła oraz jego wyznania poprzez m.in. ocenę działalności osób świeckich i duchownych w kontekście działalności Kościoła, ocenę misji jednostek administracyjnych Kościoła czy wykrywanie i osądzanie świeckich i duchownych w zakresie działalności Kościoła oraz na podstawie kanonów niniejszego kodeksu.
- § 2. Podstawowym zadaniem Kongregacji jest zwalczanie herezji i wszelkich jej objawów oraz ocena wszelkich spraw dotyczących moralności duchownych, a także dbanie o zachowywanie klimatu Kościoła i poprawności historyczno-kulturowej w głoszonych przez Kościół treściach oraz dopełnianie postanowień prawa nałożonego na Kościół przez kompetentne organy.
- § 3. Kongregacja jest odpowiedzialna za weryfikację pism teologicznych pod względem zgodności z wiarą chrześcijańską.
- § 4. Kongregacja sprawuje funkcję najwyższego sądu państwowego, orzekając w sprawach niezastrzeżonych dla innych organów lub przekazanych na podstawie odrębnych przepisów.
- § 5. Kongregacja może pełnić też inne funkcje powierzone jej przez Ojca Świętego w ramach misji, jaką powierzają jej przepisy niniejszego kodeksu.

- Kan. 66 - § 1. Na czele Kongregacji stoi Prefekt Kongregacji, zwany także Wielkim Inkwizytorem, który kieruje jej pracami i jest powoływany i odwoływany przez Biskupa Rotrii w sposób niezależny.
- § 2. Wielki Inkwizytor pełni funkcję sędziego we wszystkich sprawach przed Kongregacją.
- § 3. W skład Kongregacji powołuje się także Inkwizytorów i Komisarza Generalnego, którzy sprawują przewidziane w prawie i w obrębie jego granic funkcje.
- § 4. Inkwizytorów oraz Komisarza powołuje i odwołuje Biskup Rotrii na wniosek Wielkiego Inkwizytora.

- Kan. 67 – § 1. Wielki Inkwizytor wydaje zarówno przed, w trakcie jak i po przeprowadzeniu postępowania akty przewidziane na podstawie przepisów szczególnych
- § 2. Inkwizytorzy wydają akty przekazane ich właściwości na podstawie przepisów szczególnych.
- § 3. Wyroki dotyczą sprawy co do jej meritum i rozstrzygają co do jej istoty.
- § 4. Postanowienia dotyczą spraw formalnych i proceduralnych, chyba że co innego z nich wynika.

Kan. 68 – Członkowie Kongregacji w swym działaniu podlegają wyłącznie Bogu, prawu oraz swoim sumieniom na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Rozdział VI
JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE KOŚCIOŁA

- Kan. 69 - Diecezję stanowi część Ludu Bożego, powierzona pasterskiej pieczy biskupa z współpracującym z nim prezbiterom.
- Kan. 70 - Prałatura terytorialną lub opactwo terytorialne oznacza część Ludu Bożego w określonych granicach terytorium. Ze względu na szczególne warunki, piecza o ten lud zostaje powierzona prałatowi lub opatowi, który kieruje nim, na podobieństwo biskupa diecezjalnego, jako własny jego pasterz.

Rozdział VII
BISKUPI

- Kan.71 - Przez samą nominację biskupią otrzymują biskupi wraz z zadaniem uświęcania, także zadanie nauczania i rządzenia, które z natury swojej mogą być wykonywane tylko w hierarchicznej wspólnocie z Głową Kolegium i jego członkami.
- Kan. 72 - Biskupów nazywa się diecezjalnymi, gdy ich trosce została powierzona jakaś diecezja; pozostałych nazywa się tytularnymi.
- Kan. 73 - § 1. Patriarcha mianuje biskupów w sposób nieskrępowany albo zatwierdza wybranych zgodnie z prawem.
- § 2. Nie udziela się na przyszłość władzom państwowym żadnych uprawnień i przywilejów dotyczących wyboru, nominacji, prezentowania lub wyznaczania biskupów.
- Kan. 74 - § 1. Jeśli chodzi o zdatność kandydatów do biskupstwa, wymaga się od każdego:
- 1° odznaczania się niezachwianą wiarą, dobrymi obyczajami, pobożnością, gorliwością, duszpasterską mądrością, roztropnością i ludzkimi cnotami, jak również pozostałymi przymiotami, które czynią go odpowiednim do wypełniania zleconego mu urzędu, o który chodzi;
- 2° dobrej opinii.
- § 2. Do Stolicy Apostolskiej należy ostateczny osąd co do zdatności kandydata.
- Kan. 75 - Przed kanonicznym objęciem swego urzędu, promowany winien złożyć przysięgę wierności wobec Stolicy Apostolskiej, według formuły zatwierdzonej przez tę samą Stolicę Apostolską.
- Kan. 76 - § 1. Biskupowi diecezjalnemu w powierzonej mu diecezji przysługuje wszelka władza zwyczajna,

własna i bezpośrednia, jaka jest wymagana do jego pasterskiego urzędu, z wyłączeniem tych spraw, które na mocy prawa lub dekretu Patriarchy są zarezerwowane najwyższej lub innej władzy kościelnej.

§ 2. Jeśli co innego nie wynika z natury rzeczy lub z przepisu prawa, z biskupem diecezjalnym są zrównani w prawie ci, którzy są zwierzchnikami wspólnot wiernych, o których w kan. 70.

Kan. 77 - Pamiętając o tym, że ma obowiązek dawać przykład świętości poprzez miłość, pokorę i prostotę życia, biskup diecezjalny winien zabiegać wszystkimi środkami o wzrost świętości wiernych, zgodnie z własnym powołaniem każdego wiernego.

Kan. 78 - § 1. Obowiązkiem biskupa diecezjalnego jest rządzić powierzonym mu Kościołem partykularnym zgodnie z przepisami prawa.

§ 2. Władzę ustawodawczą wykonuje sam biskup, zaś władzę wykonawczą wykonuje bądź osobiście, bądź przez wikariuszy generalnych lub biskupich, zgodnie z przepisami prawa.

§ 3 Biskup diecezjalny na prawo zwołać Synod diecezjalny, w którym mają prawo obradować wszyscy podlegający mu duchowni i wierni. Jedynym ustawodawcą na Synodzie diecezjalnym jest biskup diecezjalny, inni członkowie Synodu posiadają tylko głos doradczy. On sam podpisuje deklaracje i dekryty synodalne, które jedynie jego autorytetem mogą być promulgowane.

Kan. 79 - § 1. Biskup obowiązany jest wizytować diecezję albo w całości, albo częściowo. Obowiązek ten ma wypełniać osobiście.

§ 2. Na towarzyszy i pomocników wizytacji biskup może sobie dobrać dowolnie wybranych duchownych, z odrzuceniem wszelkiego przeciwnego przywileju lub zwyczaju.

Kan. 80 - Zwyczajnej wizytacji biskupiej podlegają osoby, instytucje kościelne, rzeczy i miejsca, znajdujące się w obrębie diecezji.

Kan. 81 - Zakonnik wyniesiony do godności biskupiej pozostaje członkiem swojego instytutu, lecz na mocy ślubu posłuszeństwa podlega jedynie Biskupowi Rotrii. Jest też zwolniony z tych obowiązków, których według jego roztropnego uznania nie można pogodzić z jego stanem życia.

Rozdział VIII

NIEPRAWIDŁOWOŚCI ORAZ INNE PRZESZKODY

Kan. 82 - Zabrania się przyjęcia nominacji tym, którzy są związani jakąkolwiek przeszkodą, czy to stałą, która nazywa się nieprawidłowością, czy też zwykłą. Można podlegać jedynie tym przeszkodom, które są wymienione w niżej podanych kanonach.

Kan. 83 - Zwykłą przeszkodą, nie pozwalającą przyjąć każdej powierzonej nominacji, są związani:

- 1° mężczyzna żonaty;
- 2° kto popełnił przestępstwo apostazji, herezji lub schizmy;
- 3° kto sprawuje urząd lub zarząd zakazany duchownym;
- 4° kto dopuścił się przestępstwa przeciwko władzy kościelnej i wolności Kościoła;
- 5° kto dopuścił się przestępstwa uzurpacji kościelnych zadań oraz przestępstwa w ich wykonywaniu;
- 6° kto dopuścił się przestępstwa podszywania pod inną godność lub posiadania nietożsamej postaci, będących rozróżnionymi płcią, statusem lub jakąkolwiek inną cechą, a co wykazało postępowanie przeprowadzone na polecenie Biskupa Rotrii.

Kan. 84 - Nieznajomość przeszkód nie uwalnia od nich.

Kan. 85 – Nominacja udzielona pomimo istnienia wyżej wymienionych przeszkód jest z mocy prawa nieważna.

Kan. 86 - § 1. Jedynie Stolica Apostolska może dyspensować od przeszkód przyjęcia nominacji kapłańskiej.

§ 2. Od przeszkód może dyspensować również ordynariusz, jeśli takiej zgody udzielił mu Biskup Rotrii.

§ 3. Od przeszkody wynikającej z posiadania zdublowanej tożsamości wirtualnej nie przypada żadna możliwość dyspensowania, a jedynie surowa i sprawiedliwa kara najwyższej cenzury.

Kan. 87 – Podlega karze ten, kto znając istniejące przeszkody do nominacji kapłańskiej udziela jej.

TYTUŁ IV SANKCJE W KOŚCIELE

Rozdział I

KARANIE PRZESTĘPSTW W OGÓLNOŚCI

Kan. 88 - Kościół posiada wrodzone i własne prawo wymierzania sankcji karnych wiernym popełniającym przestępstwo.

Kan. 89 - § 1. Sankcjami karnymi w Kościele są:

- 1° kary poprawcze czyli cenzury;
- 2° kary ekspiacyjne.

§ 2. Ustawa może ustanowić inne kary ekspiacyjne, niż wymienione w tym akcie, które pozbawiają wiernego

jakiegoś dobra duchowego lub doczesnego i odpowiadają nadprzyrodzonemu celowi Kościoła.

§ 3. Ponadto stosowane są środki zaradcze i pokuty, pierwsze głównie dla zapobieżenia przestępstwom, drugie zaś raczej dla zastąpienia kary lub jej zwiększenia.

Kan. 90 - Kara jest najczęściej karą wymierzaną wyrokiem, to jest taką, iż nie wiąże winnego, jeśli nie zostanie wymierzona; jest zaś karą wiążącą mocą samego prawa, tak iż wiąże przez sam fakt popełnienia przestępstwa, jeśli to wyraźnie postanawia ustawa lub nakaz.

Kan. 91 - § 1. Kto posiada władzę ustawodawczą, może również wydawać ustawy karne; może także swoimi ustawami zabezpieczyć odpowiednią karą prawo Boże lub ustawę kościelną wydaną przez wyższą władzę, przy zachowaniu granic swojej kompetencji z racji terytorium lub osób.

§ 2. Ustawa może sama określać karę lub pozostawiać jej określenie roztropnemu uznaniu sędziego.

Kan. 92 - Biskupi diecezjalni powinni troszczyć się o przestrzeganie prawa na terenie swojej diecezji a w razie jego złamania bądź podejrzenia jego złamania zobowiązani są poinformować właściwego członka Świętego Oficjum.

Kan. 93 - Kary należy o tyle ustanawiać, o ile są rzeczywiście konieczne do lepszego zachowania dyscypliny kościelnej. Kara zaś wydalenia ze stanu duchownego nie może być ustanowiona ustawą partykularną.

Rozdział II

PODMIOT SANKCJI KARNYCH

Kan. 94 - § 1. Nie można nikogo karać, jeśli popełnione przez niego zewnętrzne naruszenie ustawy lub nakazu nie jest ciężko poczytalne na skutek winy umyślnej albo nieumyślnej.

§ 2. Gdy nastąpiło zewnętrzne przekroczenie, domniemywa się poczytalność, chyba że co innego by się okazało.

Kan. 95 - Nie podlega żadnej karze, kto w chwili przekraczania ustawy lub nakazu:

- 1° naruszył ustawę lub nakaz z ignorancji niezawinionej; na równi zaś z ignorancją stoi nieuwaga i błąd;
- 2° działał pod wpływem przymusu fizycznego lub na skutek przypadku, którego nie mógł przewidzieć lub przewidzianemu zapobiec;
- 3° działał w zgodnej z prawem obronie własnej lub kogoś innego przeciwko niesprawiedliwemu napastnikowi, zachowując należyty umiar.

Kan. 96 - § 1. Sprawca przekroczenia nie jest wolny od kary, lecz kara przewidziana ustawą lub nakazem powinna być złagodzona lub zastąpiona pokutą, jeśli przestępstwo zostało popełnione:

- 1° na skutek poważnego wzburzenia uczuciowego, które jednak nie wyprzedziło i nie przekreśliło całkowicie świadomości i zgody woli, jeśli samo wzburzenie nie zostało dobrowolnie wywołane lub nie było podtrzymywane;
- 2° przez tego, kto działał w zgodnej z prawem obronie własnej lub kogoś innego przeciwko niesprawiedliwemu napastnikowi, ale nie zachował koniecznego umiaru;
- 3° przeciwko poważnie i niesłusznie prowokującemu.

§ 2. To samo może uczynić sędzia, gdy istnieje inna okoliczność pomniejszająca ciężkość przestępstwa.

Kan. 97 - § 1. Sędzia może ukarać surowiej niż przewiduje to ustawa lub nakaz:

- 1° tego, kto po skazaniu lub deklaracji kary dopuszcza się przestępstwa, tak iż na podstawie towarzyszących okoliczności można roztropnie wnioskować o uporze w złej woli;
- 2° tego, kto posiada jakąś godność albo nadużywa władzy lub urzędu dla popełnienia przestępstwa.

§ 2. Jeśli w wypadkach, o których w § 1, przewidziana jest kara wiążąca mocą samego prawa, można do niej dołączyć inną karę lub pokutę.

Kan. 98 - § 1. Kto uczynił coś dla dokonania przestępstwa albo czegoś zaniechał, jednak bez własnej woli nie zdołał go dokonać, nie podlega karze ustanowionej za popełnione przestępstwo, chyba że ustawa lub nakaz inaczej zastrzega.

§ 2. Jeśli czynności lub zaniechania z natury swojej prowadzą do dokonania przestępstwa, sprawcy można wyznaczyć pokutę lub karę, chyba że dobrowolnie odstąpił od zapoczątkowanego wykonywania przestępstwa. Jeśli zaś wynikło zgorszenie albo poważna szkoda lub niebezpieczeństwo, sprawca, chociaż samorzutnie zaprzestał działania, może być ukarany jakąś sprawiedliwą karą, mniejszą jednak od przewidzianej za przestępstwo dokonane.

Kan. 99 - Jeśli na głównego sprawcę są ustanowione kary wymierzane wyrokiem, ci, którzy po wspólnym powzięciu przestępczego zamiaru współdziałają w przestępstwie, a nie są w ustawie lub nakazie wyraźnie wymienieni, podlegają tym samym karom albo innym takiej samej lub mniejszej ciężkości.

Kan. 100 - Przestępstwo, które polega na oświadczeniu albo na innym ujawnieniu woli, doktryny lub wiedzy, należy uważać za niedokonane, jeśli nikt nie spostrzegł tego oświadczenia lub ujawnienia.

Rozdział III

CENZURY

Kan. 101 – Ekskomunikowanego pozbawia się:

- 1° możliwości sprawowania urzędów lub posług albo jakichkolwiek innych zadań, bądź wykonywania aktów rządzenia w jakiegokolwiek formie w całym Kościele Powszechnym;
- 2° praw korzystania z przywilejów wcześniej mu udzielonych, w tym wynikających z faktu posiadania

obywatelstwa i statusu ziemskiego, których utrata jest następstwem wymierzenia poruszanej kary;
3° możliwości otrzymania w Kościele i Państwie Kościelnym godności, urzędu lub innego zadania, zaś co się tyczy samego terenu Państwa, zmuszony jest do wiekuiatego jego opuszczenia z mocy prawa;
4° dochody z tytułu godności, urzędu, sprawowanego zadania i posiadanej ewentualnie w Kościele pensji przed nałożeniem kary - nie stanowią jego własności.

Kan. 102 - § 1. Suspensa, która może być stosowana do duchownych i świeckich, zabrania:
1° wszystkich lub tylko niektórych aktów władzy rządu;
2° wykonywania wszystkich lub niektórych uprawnień lub zadań związanych z urzędem.
§ 2. Suspensa zabraniającą pobierania dochodów, stypendium, pensji czy innych podobnych, zawiera w sobie obowiązek zwrócenia wszystkiego, co zostało bezprawnie przyjęte, nawet w dobrej wierze.

Rozdział IV KARY EKSPIACYJNE

Kan. 103 - Kary ekspiacyjne, które mogą obowiązywać przestępcę albo na stałe, albo na czas określony lub nieokreślony, oprócz innych, ustanowionych ewentualnie ustawą, są następujące:
1° zakaz lub nakaz przebywania na określonym miejscu lub terytorium;
2° pozbawienie władzy, urzędu, zadania, prawa, przywileju, uprawnienia, łaski, tytułu, odznaczenia, nawet czysto honorowego;
3° zakaz korzystania z tego, co wyliczono w n. 2, lub zakaz korzystania z tego w określonym miejscu lub poza określonym miejscem; tego rodzaju zakazy nigdy nie powodują nieważności;
4° karne przeniesienie na inny urząd;
5° wydalenie ze stanu duchownego.

Kan. 104 - § 1. Zakaz i nakaz przebywania na określonym miejscu lub terytorium może dotyczyć zarówno świeckich, duchownych, jak i zakonników.
§ 2. Do wydania nakazu przebywania na określonym miejscu lub terytorium, wymagana jest zgoda ordynariusza tego miejsca, chyba że chodzi o dom przeznaczony również dla duchownych spoza diecezji, odbywających pokutę lub podejmujących poprawę.

Rozdział V ŚRODKI KARNE I ZADOŚĆUCZYNIENIA

Kan. 105 - § 1. Tego, kto znajduje się w bardzo bliskiej okazji popełnienia przestępstwa lub na kogo w wyniku przeprowadzonego dochodzenia pada poważne podejrzenie popełnienia przestępstwa można osobiście lub przez innego upomnieć.
§ 2. Temu, którego postępowanie powoduje zgorszenie lub poważne naruszenie porządku publicznego, może także udzielić nagany, w sposób dostosowany do szczególnych warunków osoby i faktu.
§ 3. Upomnienie lub nagana powinny być zawsze możliwe do stwierdzenia przynajmniej na podstawie jakiegoś dokumentu.

Kan. 106 - § 1. Pokutą, która może być nałożoną w zakresie zewnętrznym, jest obowiązek wykonania jakiegoś aktu religijności, pobożności lub miłości.
§ 2. Za tajne przekroczenie nie należy nigdy nakładać pokuty publicznej.
§ 3. Pokuty może Patriarcha, kardynał lub ordynariusz według własnego roztropnego uznania dołączać do karnego środka upomnienia, nagany lub kary.

prof. dr net. Paolo Carlo książę kardynał de Medici y Zep

Sylwetka

🔍 Szukaj

« Starszy wątek

Nowszy wątek »

🔒 Wątek zamknięty

Skocz do:

---- Bulla zasadnicza i Kodeks Prawa Kanonicznego ▾

OK

Użytkownicy przeglądający ten wątek:

1 gości

